

Bachelor of Arts (B.A.) Part-I Examination

COMPULSORY MARATHI

आवश्यक मराठी

(Other Language)

(New Course)

वेळ—तीन तास]

[एकूण गुण—100

1. संस्कृती व साहित्य या संदर्भातील साने गुरुजींची धारणा स्पष्ट करा. 10

किंवा

पूर्णिमातील माणसांच्या दुःखाचा विदारक आलेख अनिल अवचट यांनी कसा चित्रित केला ?

2. राष्ट्रसंताना अभिप्रेत असणाऱ्या समता आणि बंधुभावाचे दर्शन 'या श्लोपडीत माझ्या' या कवितेतून कसे घडते ? 10

किंवा

कवी होनाजी बाळा यांनी भूपाळीमध्ये प्रातःकालचे चित्र कसे रंगविलेले आहे ?

3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी शंभर शब्दात लिहा :— 20

गट 'अ'

- (क) 'भक्तां भेटि' या लीळेची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.
(ख) म. फुले यांनी शेतीच्या उत्पादनात वाढ होण्याकरिता कोणते उपाय सांगितले ?
(ग) 'भुक्त पक्षी' या कवितेतील प्रतिकात्मकता स्पष्ट करा.
(घ) मर्ढेकरांच्या विनम्र वृत्तीचे दर्शन 'भंगु दे काठिण्य माझे' या कवितेतून कसे प्रत्ययाला येते ?

किंवा

गट 'ब'

- (च) युद्धप्रसंगामुळे राज्यावर कोणता परिणाम झाला ?
(छ) मामजी उपकरणे खाली का फेकीत होते ?
(ज) 'कणा' या कवितेतील नायकावर कोणते संकट आले होते ?
(झ) जगणे आणि मरणे यातील अंतर बहिणाबाईंनी कसे विशद केले ?

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे शंभर शब्दात लिहा :— 20

गट 'क'

- (त) व्यावहारिक मराठीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
(थ) कार्यालयीन कामकाजात मराठीचे महत्व सांगा.
(द) भाषिक संवाद व्यवहारात पुनरावृत्तीचे महत्व सांगा.

(घ) पत्रलेखनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती ?

किंवा

गट 'ख'

- (प) सारांश-लेखनाचे महत्व विशद करा.
(फ) बँक शाखा व्यवस्थापकाला नवीन पासबुक मिळण्याविषयी विनंतीअर्ज लिहा.
(ब) हेतुमूलकता या भाषिक संवादव्यवहाराच्या मूलतत्वाचे महत्व स्पष्ट करा.
(भ) मराठीची व्यवहार क्षेत्रे सांगा.

5. पुढील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :- 20

9400 W
9400 R

- (1) उधाना स्टेशनवर लेखकाला कोणता अनुभव आला ?
(2) सलमाच्या उपदेशाचा लेखकावर कोणता परिणाम झाला ?
(3) बालकवींनी रात्रीच्या भयानकुलतेचे चित्र कसे रंगविले आहे ?
(4) हंसाने नलराजाच्या तावडीतून सुटण्यासाठी कोणते प्रयत्न केले ?

6. पुढील सर्व प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा :- 20

9300 W
9400 R

- (1) भटो तुम्ही ए गावी असा : हें पैला गावी असैल : मासां पाखां हें तुम्हां _____ देईल.
(अ) भेटी
(ब) दर्सन
(क) शक्ती
(ड) मुक्ती

MMW-8796/8797

6

(Contd.)

(2) जोतिराव फुले यांच्या लोकोपयोगी कार्यामुळे जनतेने त्यांना _____ ही पदवी बहाल केली.

- (अ) पुढारी
(ब) सुधारक
(क) विभूती
(ड) महात्मा

(3) साने गुरुजींच्या मते सकळ संस्कृतीचा पाया _____ आहे.

- (अ) बळ
(ब) युक्ती
(क) प्रेम
(ड) शक्ती

(4) 'दळण दळ मोलाचे' हे पालुपद _____ आहे.

- (अ) टिळकांचे
(ब) लक्ष्मीबाईंचे
(क) मामंजीचे
(ड) नानाचे

(5) पूर्णिमा जिल्ह्याला महाभारतकाळात _____ म्हणून ओळखले जात होते.

- (अ) ब्रह्मदेश
(ब) बांगलादेश
(क) अंगदेश
(ड) आखातीदेश

MMW-8796/8797

7

(Contd.)

- (6) 'घन:शाम सुंदरा' ही अमर भूपाळी _____ यांची आहे.
(अ) होनाजी बाळा
(ब) राम जोशी
(क) अनंत फंदी
(ड) प्रभाकर
- (7) 'देवाचिये द्वारी उभा क्षणभरी' हा अंभंग _____ या संताचा आहे.
(अ) ज्ञानदेव
(ब) नामदेव
(क) सोपानदेव
(ड) तुकाराम
- (8) 'पाखिहू हे मारणें बुद्धि खोटी' असे _____ म्हंटले.
(अ) दमयंतीने नलराजाला.
(ब) नलराजाने हंसाला
(क) हंसाने नलराजाला
(ड) दमयंतीने हंसाला
- (9) द्रौपदीचे सत्त्व माझ्या लाभु दे _____.
(अ) भाषा-शरीरा
(ब) मन-शरीरा
(क) देह-शरीरा
(ड) जीवन-शरीरा

- (10) वि.वा. शिरवाडकरांचे टोपण नाव _____ हे आहे.
(अ) गोविंदाग्रज
(ब) बालकवी
(क) कुसुमाग्रज
(ड) बी
- (11) पुस्तकी शिक्षण घेतलेला विद्यार्थी बौद्धिकदृष्ट्या _____ असतो.
(अ) मागासलेला
(ब) पुढारलेला
(क) एकारलेला
(ड) शिकलेला
- (12) कार्यालयीन कामकाजात _____ भरपूर वाव आहे.
(अ) मराठीला
(ब) ग्रामीण भाषेला
(क) प्रादेशिक भाषेला
(ड) बोलीला
- (13) विद्यार्थ्यांने भाषेचे सुयोग्य _____ करणे शिकले पाहिजे.
(अ) समायोजन
(ब) उपयोजन
(क) कार्ययोजन
(ड) नियोजन

(14) सारांश-लेखन ही एक _____ प्रक्रिया आहे.

- (अ) विचार
- (ब) आचार
- (क) व्यापार
- (ड) आकलन

(15) अन्य भाषिक अनुवाद क्रिया म्हणजे _____ होय.

- (अ) रूपांतर
- (ब) भाषांतर
- (क) प्रकारांतर
- (ड) कलांतर

(16) भाषा हे प्रभावी असे _____ माध्यम आहे.

- (अ) विनिमय
- (ब) संवाद
- (क) विचार
- (ड) माहिती

(17) संदेश मजबूत करण्याचे तंत्र _____ आहे.

- (अ) पुनरावृत्ती
- (ब) एकाग्रता
- (क) विविधता
- (ड) यापैकी एकही नाही

(18) चेतक व अडथळे हे परस्पर _____ असतात.

- (अ) पूरक
- (ब) निरपेक्ष
- (क) सापेक्ष
- (ड) समान

(19) लेखनरूप संवाद म्हणजे _____ होय.

- (अ) मित्रव्यवहार
- (ब) पत्रव्यवहार
- (क) राष्ट्रव्यवहार
- (ड) अर्थव्यवहार

(20) मित्र व आप्ताना लिहिल्या जाणाऱ्या पत्रांना _____ म्हणतात.

- (अ) अनौपचारिक पत्रे
- (ब) व्यक्तिगत पत्रे
- (क) औपचारिक पत्रे
- (ड) परिपत्रके